

Rapport fra Os kirkelige fellesråd – bispevisitas 3. – 5.juni 2025

Os kommune

Kommune er oppkalt etter os der sideelva Vanggrøfta munner ut i Glomma.

Os kommune ligger helt nord i Hedmark fylke. Den grenser til kommunene Midtre Gauldal, Holtålen og Røros i Sør-Trøndelag, og Engerdal, Tolga og Tynset i Hedmark.

Utenom kommunesenteret Os finner vi bygdene Dalsbygda, Narjordet, Narbuvoll og Tufsingdalen. Av kommunens areal på 1040,5 km² er 63 % fjell, og deler av Forollhogna nasjonalpark ligger i Os. De høyeste fjelltoppene i kommunen er Sålåkinna, 1594 m.o.h. og Gråhøgda, høyeste toppen på Hummelfjellet, 1543 m.o.h..

I 2024 var det 1 895 innbyggere i kommunen. I tidsperioden 2015 til 2024 så har befolkningen minket med 5 % I 2024 er 18 % av befolkningen under 20 år (22% landsgjennomsnitt), 26 % er 65 år og eldre (19 % landsgjennomsnitt). Prognosen mot år 2050 viser en fortsatt befolkningsnedgang.

I Os kommune er primærnæring og industri de største næringene. I 2021 var 11,3 % sysselsatt i primærnæringene (storfe og sau) og 14,2 % sysselsatt i industrien. I 2024 så pendlet 483 ut av kommunen og 220 inn til kommunen. 46,4 % bor på en landbrukseiendom.

I perioden 2019 – 2014 så har kommunen investert 80 mill. kr. I ny avdeling og ombygging av sykehjemmet, nytt helsehus om ombygging av boliger for funksjonshemmede. Det bygges nå for utvidelse av Os barnehage og er vedtatt bygging av ny barne -og ungdomsskole. Skolen i Dalsbygda ble nedlagt i 2023, men barnehagen er fortsatt i drift. I Tufsingdalen ble barnehagen stengt i 2024.

Kirken i Os

Av en befolkning på 1 895(4.kvartal 2024) så var 77,5 % medlem av den norske kirke.

Fellesrådsområdet består av 3 sokn: Narbuvoll, Os og Dalsbygda. I Narbuvoll sokn ligger både Tufsingdalen og Narbuvoll kirke. I tillegg til gravplasser ved alle kirkene er det en egen gravplass i Narjordet, ei drøy mil sør-øst for Os sentrum. Det er en naturkirkegård hvor hver gård fra gammelt av har festet en parsell bestående av 15 graver. Det står et klokketårn på gravplassen og inne i klokketårnet er det pusset opp og laget er «stille rom».

Vurdering av tilstanden for kirker og gravplasser

En grundig tilstandsanalyse ble gjort i 2014 av Narbuvoll kirke og i 2008. Kommunen har bevilget mange millioner over flere år til investeringstiltak for å sette kirkene i god stand. Det er Os kirke som har hatt den mest omfattende rehabiliteringen med bl.a. nytt av tak, ny utvendig kledning, nye gulv, nytt elektrisk anlegg og varmestyringsanlegg. Fellesrådet har i de siste årene fått overført investeringsmidler til etablering av minnelund på Os og i Dalsbygda, bygging av sideinngang til Os kirke for bevegelseshemmede og ny trapp med siderampe til Narbuvoll kirke. Når bygging av ny kirketrapp til Os kirke blir ferdig i 2025, så har den største planlagte rehabiliteringen blitt gjennomført. Det må også legges på noen nye taksteiner på et sidetak i kirken. Inne i kirken er det behov for bedre lyssetting i koret og limfargekonsolidering av noen gamle altertavler.

Etter omfattende rehabilitering så vurderes at Os kirke nå skal være i god bygningsmessig stand. Det er allikevel behov for å undersøke varmetap og tiltak for å kunne redusere fyringsutgiftene. Et godt varmestyringsanlegg har begrenset effekt når kirken er såpass trekkfull som den er.

Kirketårnet i Os og Narbuvoll kirke ble tjæret i 2023 og dette er noe som må gjøres regelmessig. Det er gjort avtale om regelmessig service av kirkeklokkene.

Dalsbygda kirke fra 1960 er i god bygningsmessig tilstand, men har behov for ny maling på sørveggen. Menighetsrådet har i lengre tid jobbet med endring av interiøret. Biskopen vedtok allerede i 2018 at det ble gitt tillatelse til å fjerne korskillet i kirkerommet.

Navnet minnelund ble ferdig i 2023 og det ble i den forbindelse sørget for å flytte gjerdet inn mot kirka slik at parkeringsplassen ble tydelig markert utenfor gjerdet.

I Dalsbygda kapell har det blitt gjort nødvendige vedlikeholds-arbeid de senere år.

Det er 5 gravplasser i Os og minnelund både på Os og i Dalsbygda. Etter hvert er det planlagt minnelund også ved de andre kirkestedene. Ved gravplassundersøkelsen i 2022, så ble det registrert 1526 ledige graver til en befolkning på 2070. Det var 1 720 brukte graver, der fredningstida er 40 år til de kan brukes pånytt. Det har i etterkant blitt etablert navnet minnelund for urnegraver. Det er på Os gravplass tilrettelagt for 214 urnegraver og ved Dalsbygda minnelund for 50 urnegraver.

Os kirkelige fellesråd har de senere årene kun utarbeidet langtidsbudsjett for investeringer. Vi har ikke sett behov for en langtidsplan for driften siden det ikke har framkommet ønske om endringer i stillinger eller andre større tiltak som virker inn på driftsbudsjettet. Ordinær drift har kunnet opprettholdes gjennom eksisterende bevilgninger fra kommunen og egne fondsmidler. Os kirkelige fellesråd har et forholdsvis lite budsjett som er sårbart for uforutsette utgifter. Det er helt avhengig av nivået på de årlige kommunale tilskuddet til drift og investeringer.

Ansatte i Os kirkelige fellesråd:

Kirketjener Kai Inge Trøan	100 %
Kirketjener Odd Myrtrøen	40 %
Organist Ragnhild Ryen	60 %
Kirkeverge Karen Salbu	80 %

Økonomiplan

Det ble i fellesrådsmøtet 30.10.24 vedtatt økonomiplan for perioden 2025 – 2028. Planen bygger blant annet på fellesrådets befaringsplan i juni 2024.

Os kirke:

Det skal bygges ny kirketrapp i 2025. Det er inngått kontrakt med en lokal entrepenør som skal starte arbeidet etter pinse. Det er vektlagt at trappa skal være mer brukervennlig, ha varmekabler, bygges i natursten, men ellers bli mest mulig lik nåværende trapp.

Å få utvidet parkeringsplassen til Os kirke er en prioritert sak i økonomiplanen. Kommunen skal behandle reguleringsplan i feb. 2025, og det skal deretter utarbeides en konkret plan for utvidelse av parkeringsplassen slik at det blir 110 plasser totalt. Fellesrådet har i økonomiplanen lagt inn penger til utarbeidelse av plan for ny parkeringsplass.

I dag har parkeringsplassen ved Os kirke kun plass for ca 20 biler og det medfører behov for å parkere langs veien opp til kirken og sørover langs veien. Med tett parkering lang veien og ferdsel av mye folk så er det risiko for påkjørsler. Parkeringsforholdene til Os kirke er veldig dårlige og dekker på langt nær behovet for parkeringsplasser ved begravelser og høytidsdager. Det er planlagt å øke med 90 plasser til 110 plasser for parkering. Dette er avhengig av at det er mulig å få ekspropert areal fra nabo.

På Narjordet gravplass skal det gjennomføres drenering og overflatebehandling av deler av gravplassen. En del av gravplassen kan bli stående under vann i forbindelse med snøsmeltingen om våren.

Narbuvoll kirke:

Det skal snekres ny varedør som skal settes på utenfor nåværende inngangsdør. Arbeidet har blitt forsinket på grunn av at det ble avdekket råte i gulvet i våpenhuset i forbindelse med utskifting av dørstokk. Ny trapp med siderampe for bevegelseshemmede ble bygd i 2024.

Parkeringsplassen skal grøftes og gruses. Kirketårnet skal males i 2026.

Det er behov for å søke kirkebevaringsfondet om en tilstandsanalyse av kirkens murverk for å klargjøre hva som vil være vedlikeholdsbehovet av kirken framover.

Dalsbygda kirke

Det er planlagt å male sørveggen i Dalsbygda kirke men dette er ikke på investeringsbudsjettet. Arbeidet skal gjøre på dugnad og kjøp av maling må finansieres fra disposisjonsfondet i 2024.

Menighetsrådet i Dalsbygda har utarbeidet forslag til å sette inn orgelpiper i koret. Korsketten skal fjernes jfr. tidligere vedtak fra biskopen. Til finansiering av prosjektet har menighetsrådet fått inn pengegaver fra begravelser og fra Dalsbygda jaktlag.

.

Regnskap for 2024 og budsjett for 2025.

Kommunens rammeoverføring var i 2024 på kr. 2 550 000,- Brukerbetalinger, salg og leieinntekter var kr. 473 025,90 (inkludert festeavgift). Driftsutgiftene var kr. 3 404 518 og er nesten som budsjettet. Uttak av pensjonsfond og renteinntekter bidro til driftsresultatet som for 2024 ble et mindre-forbruk på kr. 214 000

Det vises til vedlagt budsjett 2025, regnskap 2024 og økonomiplan 2025 – 2028.

Med 2,80 årsverk er det en liten stab. Det ble ansatt ny kirkeverge i 2023,- men ellers har de andre vært stabil i mange år. Med 4 kirker og 5 gravplasser så er det behov for 1,40 % kirketjenerstilling. Det er heller ikke mulig å redusere på stillings-ressursen til organist og kirkeverge, uten at det får negative konsekvenser for tjenestene.

Det er samarbeid med 4 andre fellesråd om en menighets-pedagog-stilling i Nord-Østerdal. Det har vært vanskelig å få stabilitet i stillingen og de siste årene har det ikke vært noen som har fungert i stillingen. I tillegg til staben så har menighetsråd bidratt på lokale tiltak som «Lys våken» og «tårnagenter».

De som søker til de 3 lokale menighetene legger ned et stort antall dugnadstimer i opprusting av kirker og kirkegårder. I tillegg gjøres alt arbeid i menighetsrådene på dugnad. Denne frivillige innsatsen utgjør mange timer og sparer fellesrådet og kommunen for store summer. Den viser også at de som bor her er glad i kirkene sine og stiller opp når det trengs

Vurdering av kontorforhold og rutiner for arkiv og kirkebokføring

Det brukes dataprogrammer fra Kirkedata til kirkelige handlinger, gravplass og festeavgift. Det ble i 2024 også innført elektronisk fakturering. Oppfølging av festere etter fakturering kan dermed prioriteres enda mer enn tidligere.

Det brukes dataprogrammet; «Engrafo» til journalføring, arkivering og saksbehandling av fellesrådssaker. Engrafo er et arkivsystem som er godkjent av NOKUT. For øvrig lagres arbeidsdokumenter i et lukket alfabetisk mappestruktur på Kirkedata. Det benyttes «Gravlund» for registrering av dødsfall, begravelser/bisettelser og gravlegging på gravplassene. Gravlund brukes også for faktureringer. Kardinal

Fram til sommeren 2024 hadde kirkekontoret egne kontorer for organist, prest og kirkeverge i det gamle huset for leger og psykisk helsetjeneste. Da dette huset ble revet så fikk kirkelig ansatte tildelt 2 store rom i 1.etasje på kommunehuset. Et kontor i nærheten var først sagt at skulle være kontor for presten, men det ble så bestemt at det skulle ombygges til et lydisolert møterom som ikke kan brukes som kontor. Kommunedirektøren har i møte informert om at det ikke finnes 3 kontorer andre steder på kommunehuset. Fellesrådet påpeker at det er behov for tre adskilte kontorer.

Inntil videre vil de to kontorene som er tildelt prest, organist og kirkeverge tilrettelegges slik at de kan brukes for alle 3 som trenger kontorplass. Hvis dette ikke fungerer tilfredsstillende, må det vurderes andre løsninger for kirkekontoret.

Vedlegg: Driftsbudsjett 2025
 Regnskap 2024
 Økonomiplan investeringer 2025 – 2028